

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 40 lir

Leto XX. Št. 119 (5802)

TRST, sredi 20. maja 1964

NEVARNI ZAPLETJAJI V JUGOVZHODNI AZIJI

Kambodža opozarja na ameriške načrte proti njeni neodvisnosti in nevtralnosti

Varnostni svet naj pozove Južni Vietnam in ZDA na prenehanje napadalnih dejanj - Angleško posredovanje v Pekingu v zvezi z Laosom - ZDA mislijo znova poslati čete v Siam na mejo Laosa?

NEW YORK, 19. — Danes so na seji Varnostnega sveta razpravljali o kambodžanih protestih zaradi napadov južnovietnamske vojske na nekatere kambodžanske vasi. Kambodža obtožuje Južni Vietnam in ZDA napadalnih dejanj.

Kambodžanski predstavnik je omenil, da so južnovietnamski vojniki v letu 1963 in letos prekršili 261-krat kambodžano mejo in pogostoma ob sodelovanju ameriškega vojskega osebja. Pri tem je mnogo ljudi izgubilo življenje in mnogo imetja je bilo uničenega. Zato mora Varnostni svet obsoditi krivice teh zločinov in jih pozvati, naj prenehajo z napadalnimi dejanji.

Govornik je poudaril, da vodi Kambodža strogo politiko nevtralnosti in miru, in poudaril, da je treba nevtralnost in omejitelno celovitost Kambodže zadržati v mednarodnem sporazumu. Zato mora Varnostni svet priporočiti, naj se v ta namen v najkrajšem času skliče sesedanje ženevske konference o indokini.

Sovjetski delegat Fedorenko je poudaril, da je samskrajna oblast nezakonita in da jo nadzorujejo ZDA, ter je obtožil ZDA, da so prekršile

ženevske sporazume, da so sprožile vojno proti vietnamskemu ljudstvu in začele široko akcijo proti Kambodži s kršitvijo njene suverenosti in z zastraševanjem, ker je nevtralnost država. Zato mora Varnostni svet obsoditi vojaško in zločinsko dejavnost ZDA ter ameriško vmešanje v notranje zadeve Kambodže in drugih držav tega področja. Potrebno je tudi, da se ženevska konferenca o indokini ponovno sešane in razpravlja o ameriških napadih.

Ameriški delegat Charles Yost je zavrnil obtožbe o napadu in dodal: «Nimamo namena zmanjšati važnosti teh incidentov, ki so se dogodili med zasledovanjem sovražnih gverilcev, ki skušajo zbežati v Kambodžo. Toda stroga preiskava je ugotovila, da ameriške osebe ni prekršilo meje. Neki ameriški vojaški svetovalec je spremljal vietnamske sile, ki so bile zapletene v incidente 7. in 8. maja, tako da ni bilo skupnosti, ki je prekršila mejo. Vsekar bodo ZDA objavile ko-

mentarje in priporočila, da se prepreči ponovitev takih incidentov». Ameriški delegat je na koncu trdil, da so ZDA pripravljene proučiti vsak napaden predlog za nov ukrep, ki bil prav s tega oziroma laoske neodvisnosti in nevtralnosti.

Ameriški predstavnik je izjavil, da teži akcija ameriške vlade po diplomatski rešitvi krize v Laosu in da je ameriška vlada obvezana ščititi nevtralnost in neodvisnost Laosa kot podpisnika ženevskih sporazumov.

Zunanepolitični odbor ameriške predstavnice zbornice pa je imel danes posebno sejo, posvečeno južnovietnamski vojski, ki je zahtevala predsednika Johnsona, naj se na kake nadaljnji 125 milijonov dolarjev za vojno v tej deželi.

Dean Rusk, ki je govoril na seji, je poudaril, da je ameriška vlada pripravljena, da so parlamentarni ukrepi sprejeti, da bi se izognili dodatnim napadom na Laosu in neposredno na Vietnamu, čeprav to neizbežno vpliva na njeno politiko.

Predsednik komisije je poudaril, da ne bo v okviru pomoči poslali v Južni Vietnam vojske ameriških vojakov, temveč kvečjemu majhno število instruktorjev.

RAZPRAVA O ODNOSIH MED DRŽAVO IN DEŽELAMI S POSEBNIM STATUTOM

Vlada bo dala danes svoj odgovor na resolucijo Macaluso - Togliatti

Danes se začne tudi razprava o deželnih zakonih - Vsakih deset let se Benetke pogreznejo za okrog pet centimetrov - V primeri s prvim tromesečjem 1963, se je deficit trgovinske bilance povečal letos za 46,6 odst.

RIM, 19. — V poslanski zbornici so danes nadaljevali razpravo o resoluciji Macaluso-Togliatti glede odnosov med državo in deželami s posebnim statutom in o interpellaciji Corrao o istem argumentu. Pred začetkom razprave je minister za zveze s parlamentom Delle Fave predložil v imenu notranjega ministra zakonski osnutek, ki vsebuje določbe za prvo izvolitev svetov dežel z navadnim statutom.

Resolucija Macaluso-Togliatti in interpellacija Corrao zadeva predvsem odnose med državo in Sicilijo, Nisossio (MSI) je poudaril med drugim, da bo gospodarsko načrtovanje moralo upoštevati posebne potrebe Sicilije; nato pa je pripomnil, da je treba točno določiti pristojnosti Sicilije, na koncu pa je obdržal KD, da je odgovor na sedanje stanje na otoku. Demokristjanski poslanec Gullotti pa je dolž odgovoriti KPI za to stanje, ker se je bila povezala z desnicjo, iz česar se je rodila tako imenovani mlazizem. Dodal je, da je likvidacija tega pojma zaslugi PSI, za tem pa je prišlo do sestrice deželne vlade levega centra, vki je začela obsežno akcijo za moralno saniranje dežele. Tudi Gullotti je poudaril potrebo, da se določijo pristojnosti med državo in deželo predvsem na finančnem področju. V razpravo so posegli se: Restivo (KD),

se vlada zaveda tega vprašanja, vendar pa da ga bo moč rešiti v perspektivi v okviru politike gospodarskega načrtovanja, kajti predvidena dela bodo stala mnogo milijard. Izrazil je mnenje, da bi bilo treba izdati zakon, ki bi zajel celotno problematiko Benetke. Kar zadeva onesnaženje vode, je minister dejal, da sistem kanalizacije zahteva deset milijard lir in da bo tudi glede tega potrebna izredna podpora države. Glede komunikacijskih sredstev pa je minister dejal, da bodo s podzemeljsko ali nadzemsko železnico preprečili postopno izseljevanje prebivalstva; hkrati pa je treba misliti na izpolnitev cestne mreže, da bi povežali Benetke z vzhodno in severno Evropo; gradnja se avta cesti Modena-Venona. Brenner in Benetke-Trst: prva bo stala 89, druga pa 30 milijard. Za pripravišče so določili 50 milijard, od teh so tri določene za kanal Malamocco-Porto Marghera.

Zatem je senat začel razpravo o zakonskem osnutku, ki ga je že odobrila parlamentarna zbornica in ki vsebuje spremembo in dopolnitve zakona od 4. novembra lani in v korist prizadele prebivalstva na področju Valenta.

Po zaključku razprave o resoluciji Macaluso in Togliatti je interpellacija Corrao bo poslanska zbornica jutri začela razpravo o deželnih zakonih.

V senatu so dostavili senatorjem poročilo komisije za kmetijstvo v zvezi z zakonskim osnutkom glede splošnega in kolonizacijskega zakona, ki pomeni začetek reforme na področju kmetijstva.

Jutri se bo sestala posebna komisija 75 članov, vsi politični skupini, ki bo proučila državne proračune za drugo polletje 1964. Razprava o teh proračunih v poslanski zbornici bo od 16. do 31. junija; komisija bo morala torej zaključiti svoje delo do tega datuma in bo začela razpravo o deželnih zakonih in o deželnih zakonih, ki so potrebni tudi večerne seje.

Predsednik vlade Moro je sprejel danes podpredsednika vlade Nenni in ministra za zveze s parlamentom Delle Fave, s katerim se je pomenil o razpravi v zvezi z resolucijo Macaluso-Togliatti. Po razgovoru je Delle Fave dejal novinarjem, da so se pomenili glede odgovora vlade na resolucijo. Na sestanku so govorili tudi o razpravi glede deželnih zakonov, ki se bo začela jutri v poslanski zbornici.

Državni zavod za statistiko je objavil podatke o uvozu in izvozu v prvem letošnjem tromesečju. Uvoz je znašal 1.299,4 milijarde lir in se je povečal v primeri z lanskim tromesečjem za 22,6 odst., medtem ko je izvoz znašal 824,4 milijarde lir in se je povečal za 12,1 odst. v primeri s istim razdobjem lanskega leta. Sprito tega znaša primanjkljaj trgovinske bilance za prvo tromesečje letos 474 milijard lir in se je v primeri s istim razdobjem lani povečal za 46,6 odst.

nejših pogojih, kakor jih nudijo druge države. Razgovori so imeli pozitiven rezultat, kar so na obeh straneh ugotovili koristnost večjega razvoja trgovine med obema državama.

Z madžarske strani so tudi pokazali razumevanje za italijanske predloge za povečanje uvoza italijanskih industrijskih proizvodov.

Delegacija CVL v Zagrebu

BEOGRAD, 19. — Delegacija italijanskih organizacij borcev, ki jo vodi general Gottardo Bottarelli, član zveze italijanskih borcev za svobodo — CVL, je prišla danes v Zagreb, kjer bo imela zaključne razgovore s predstavništvi borcev Jugoslavije.

SFRJ - Mehika

BEOGRAD, 19. — Danes so se v Beogradu začeli jugoslovansko-mehiški razgovori o razširitvi gospodarskega sodelovanja. Obe delegaciji sta ugotovili, da je sedanji obseg blagovne izmenjave pod realno možnostjo. Mehška delegacija se zanima zlasti za nakup ladij, traktorjev, aluminija, avstrijske opreme, delovnih strojev itd.

V torek izstrelitev vesoljske ladje «Apolon»

CAPE KENNEDY, 19. — NASA javlja, da bodo ZDA poskušale v torek, 26. maja postaviti na tir okoli Zemlje model vesoljske ladje «Apolon» v kateri bo prostora za posadko treh mož.

Izstrelitev bo prvo temeljito preizkušanje vesoljske ladje med polotoma, s katero bi morala trilateralna posadka dospeti na Luno, in to v prihodnjih šestih letih. Kot nosilno raketo bodo uporabili veličansko raketo «Saturn 1». Raketa je visoka 38 metrov in pol; njena prva stopnja ima 8 motorjev na tekoči kisli, ki lahko razvijejo potisno silo milijon 500 tisoč funtov.

Vesoljska ladja tehta 565 ton. Na

tiru okoli Zemlje bo vesoljska ladja združena z drugo stopnjo nosilne rakete. Komplex bo dolg 23 metrov in bo tehtal 16.780 kilogramov. Največja razdalja od Zemlje bo 2.176 kilometrov, najmanjša pa 224 kilometrov. Vesoljska ladja in druga stopnja nosilne rakete bi morali ostati na tiru okoli Zemlje približno en teden in se nato po stopnja vrniti v goste plasti atmosfere ter se razkroji. Računajo, da bo moč satelit z lahkoto videti z Zemlje, ko ga bo razsvetljevalo Sonce in ko bo opazovalo na Zemlji v senci. Računajo, da bo svetloba vesoljske ladje enake svetlosti Venere.

Govori Naserja, Hruščova in Arefa na velikem zborovanju v Port Saidu

Hruščov je ponovil obvezo o podpori arabskemu ljudstvu - Obsodba načrtov NATO v Sredozemlju - Danes bo Hruščov sprejel predstavnika Palestine v Arabski ligi

PORT SAID, 19. — Hruščov, predsednik Aref so prišli danes v Port Said, kjer jih je sprejela ogromna množica, ki se je zbrala na trgu pred železniško postajo. Spreved je zatem odšel na Trg mučnikov, ki je posvečen padli leta 1956, ko so Anglija, Francija in Israel napadli Egipt.

Hruščov, Naser in Aref so položili vence pred obelisk iz emrga, ki je združil čustva arabskega ljudstva in je postavila temelje socialne vsebine arabske notnosti; povežala je stvar arabske enotnosti s stvarjo socialne osvoboditve; poudarila je vlogo, ki jo ljudstvo mora imeti v okviru države. Na koncu je Naser poudaril, da sinovi Port Saida ne bodo pozabili pomoči, ki jim jo je leta 1956 nudilo sovjetsko ljudstvo.

Hruščov pa je v svojem govoru izjavil, da je Sovjetska zveza mnega, ki je ena od njenih svetovnih dolžnosti in mednarodnih odgovorov, pomagati v vsakem trenutku egiptovskemu ljudstvu. «Sovjetska zveza, je dodal Hruščov, je mnega, da je treba najti pametno in pravično rešitev palestinskega vprašanja. Sovjetska zveza nudi svojo podporo arabskim ljudstvom v borbi za njihove pravice».

Nadaljeval je: «Sovjetsko ljudstvo je vedno ob strani narodnoosvobodilnih gibanj in mladih držav, da jim pomagajo v njihovi borbi za popolno politično in gospodarsko neodvisnost. Sovjetska zveza je pripravljena steti imperialistične napadne sile, ki bi hoteli ogroziti svobodo in suverenost neodvisnih narodov. Jasno je, da ne moremo danes lahko odvrniti nevarnost nove svetovne vojne in ohraniti na svetu mir. To je mogoče zaradi obstoja močnega socialističnega tabora in zaradi večje vloge, ki jo lahko imajo nove neodvisne države».

Zatem je Hruščov obsodil napadne načrte NATO, o katerih je izjavil, da večajo napetost na Srednjem vzhodu, in je nadaljeval: «Varnost tega področja je zelo ogrožena zaradi izvajanja načrtov, ki jih podpira NATO, in zaradi tega, da se uporablja kot sredstvo za pritisk na politiko nevtralnosti in nepovezovanja».

Hruščov je izrekel sodbolstvo zaradi sodelovanja med ZAR in SZ in je omenil, da je ZAR odobrila moskovsko pogodbo o delni prepovedi jedrskih poskusov ter se zavzema za nove ukrepe, ki naj preprečijo k pomirjenju. Izrazil je tudi zadovoljstvo, ker ZAR podpira predlog za določitev brezatomskega področja v Sredozemlju. Na koncu je Hruščov omenil, da je Sovjetska zveza podpirala Egipt med napadom na Suez in da podpira mirobiljne narode in narodnoosvobodilna gibanja ter obsodil imperialistični napad v Južnem Vietnamu, v Angoli, Mozambiku, Južnem Jemenu in v drugih krajih.

blizu poslopja, ki je pet kilometrov od Osa. Elsploziv je bil pripravljen za razstrelitev. Nekaj ur prej so siraže videli v bližini moskve s pom. Policija ne šte drugih podatkov. V palači so sedaj v teku popravila zaradi bližnjega obiska Hruščova.

Severna Rodezija neodvisna 24. oktobra

LONDON, 19. — Danes se je začela v Londonu ustavna konferenca o Severni Rodeziji. Sklenili so, da bo ta dežela postala neodvisna 24. oktobra in bo predstavniki republik. V prehodni dobi bo v parlamentu določenih deset sedežev za belce, katerih je približno 75 tisoč od skupnega prebivalstva treh milijonov in pol. Nova država, ki bo ostala v Commonwealthu, se bo uradno imenovala «Republika Zambija». Nekaj pred Severno Rodezijo bo postala neodvisna Njasa, ki je skupno s Severno Rodezijo in Južno Rodezijo sestavljala razpuščeno federacijo Srednje Afrike.

Kardelj obišče Belgijo

BEOGRAD, 19. — Delegacija zvezne skupščine SFRJ, ki jo vodi Edvard Kardelj, bo uradno obiskala Belgijo od 27. maja do 3. junija. S tem obiskom vrača jugoslovanska delegacija obisk predstavnika doma in senata Belgije v Jugoslaviji.

BAGDAD, 19. — Zvedelo se je, da namerava predsednik kitajske vlade Čuenlai obiskati jeseni Bagdad in druge arabske prestolnice. Zadržuje se, da je pekinška vlada predlagala trdi vladi uvedbo neposredne radiotelefonske službe med obema državama.

V Oslu odkrili zaroto proti Hruščovu

OSLO, 19. — Norveška policija je sporočila, da je odkrila zaroto proti Hruščovu. Zarotniki so nameravali razstreliti palačo, kjer bo stanoval Hruščov med svojim uradnim obiskom na Norveškem konec junija.

Policija javlja, da so našli dva kilograma močnega eksploziva

Mattarella v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 19. — Italijanski minister za zunanjo trgovino Mattarella, ki je prišel včeraj v Budimpešto, je imel davi razgovor z madžarskim ministrom za zunanjo trgovino. Na obeh straneh kažejo pripravljenost, da se poveča trgovinska izmenjava. Madžarska vlada je pripravljena povečati dobavo industrijskih naprav Italiji po ugod-

Hruščov z ženo na letu v bližini Kaira

DIPLOMATSKI INCIDENT ZDA-SZ

40 vzdanih mikrofonov v poslaništvu ZDA v Moskvi

Verjetno so bili vzdani še v Stalinovi dobi

WASHINGTON, 19. — Ameriški državni departma javlja, da so odkrili mrežo nad 40 mikrofonov, skritih v zidovih ameriškega veleposlaništva v Moskvi. Ameriški poslanec Foy Kohler je zaradi tega danes formalno protestiral pri sovjetski vladi.

Državni departma javlja, da so uvedli preiskavo, da ugotovijo, ali je Sovjetska zveza mogla zvedeti za važne informacije. Pripominjajo pa, da ima osebje ameriških poslaništev v vzhodnih državah nalogo, naj se obnaša, kakor bi njihovi uradi in stanovanja imeli ušesa.

Predstavniki državnega departmaja je izjavili, da tehnične karakteristike mikrofonov kažejo, da so bili vzdani pred letom 1953. Nekateri od teh mikrofonov so lahko še delovali, ko jih odkrili. Mikrofon so bili povezani z mrežo žic. Prvega so odkrili 23. aprila letos po dolgem

iskanju v notranjosti palače, kjer so v neki sobi porušili vse stur zidove, pod in strop. Tu so našli prvi mikrofon. Žica, ki je povezovala s celotno mrežo žic, je omogočala, da so odkrili še ostale mikrofone. Vsi mikrofon so bili vzdani v globini 20 do 25 centimetrov.

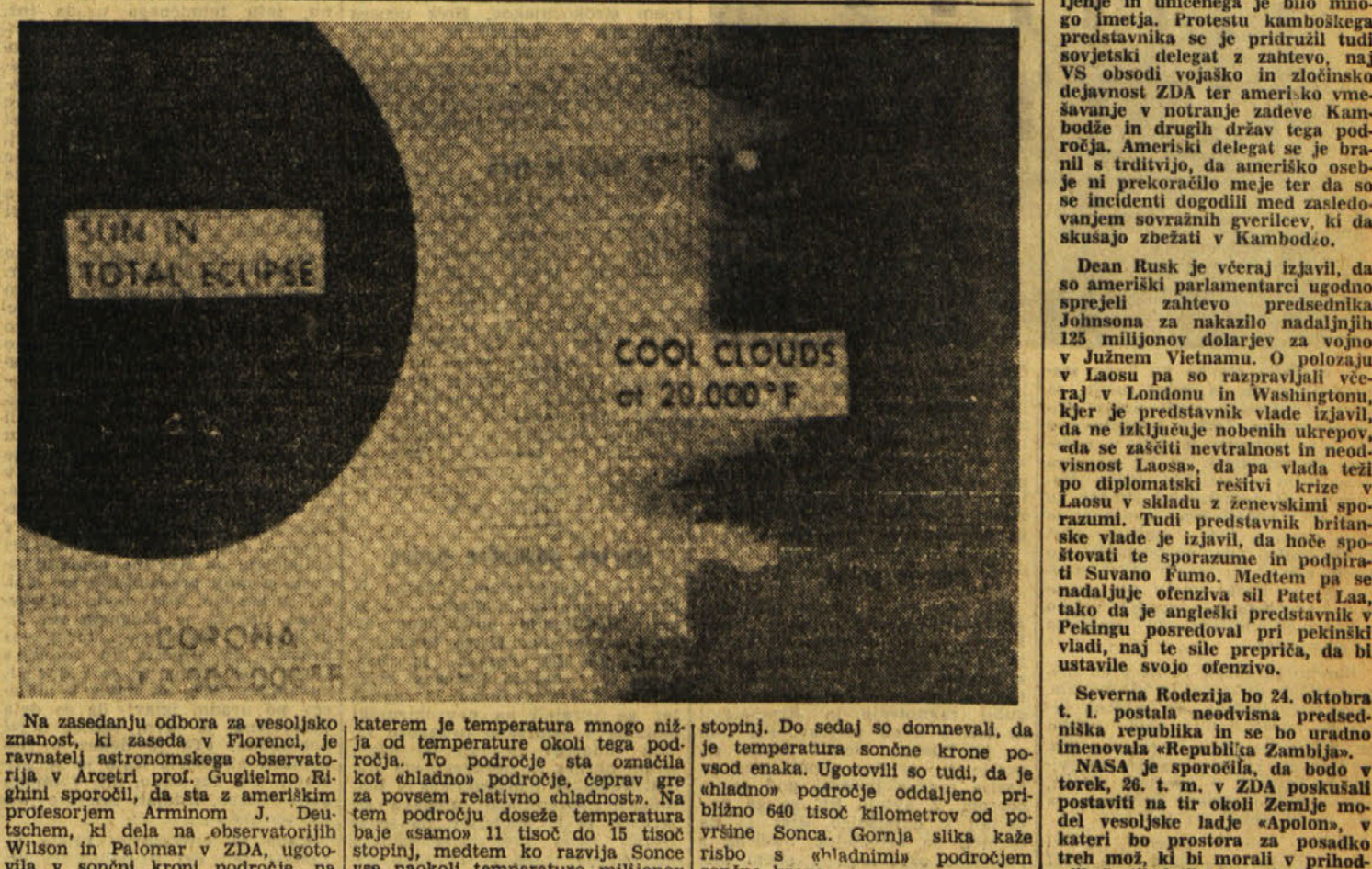
Vsak od njih je bil opremljen z leseno cevjo, ki je segala do spodnje plasti ometa. Na ta način so mikrofon lahko sprejemali razgovore do razdalje treh ali štirih metrov od zidu. Vse žice so bile povezane s kablom, ki je bil skrit pod ometom pročelja in je vodil pod zemljo ter je od tu verjetno do kakega poslušalskega centra. Nekateri od štiridesetih mikrofonov so bili že zarjaveli in prav tako tudi del žic, in niso mogli več delovati. Treba mnogi od njih so bili še dobro ohranjeni in so lahko še delovali.

Mikrofone so našli v sobah osnoga, devetega in desetega nadstropja, kjer so nekateri glavni uradi, in tu di v nekaterih stanovanjih v nižjih nadstropjih. Mikrofon so tipični za dobo okoli leta 1952 in so učinki kovitov. Domnevajo, da so bili vzdani v Stalinovi dobi.

Osebe, ki je dodeljeno varnostni službi pri poslaništvu je nedavno izvedlo številne poskuse, da odkrije morebitne poslušalne aparate. Februrja letos so v Washingtonu sklenili izvesti drastične ukrepe in tako so začeli rušiti zidove v eni številnih sob.

Nekatera ameriška poslaništva v vzhodnih državah imajo sobe, ki so naložene opremljene s posebnimi aparati, ki preprečujejo delovanje električnih poslušalnih aparatov. V teh prostorih imajo važne razgovore.

Kakor poročajo zahodne agencije so od leta 1949 dalje in pred sedanjim najdbo, našli v prostorih ameriških poslaništev v vzhodnoevropskih državah 130 poslušalnih aparatov, ki jih uničili.

Severna Rodezija bo 24. oktobra t. l. postala neodvisna predsednik kitajske vlade Čuenlai obiskati jeseni Bagdad in druge arabske prestolnice. Zadržuje se, da je pekinška vlada predlagala trdi vladi uvedbo neposredne radiotelefonske službe med obema državama.

REDNISIVO: TRST – UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-638 – Poštni predal 559 – PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II. Telefon 33-82 – UPRAVA: TRST – UL. SV. FRANCISKA št. 20 – Telefon 37-338 – NAROČNINA: mesečna 800 lir – Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir – SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din – Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četletno 480 din – Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst II 5374 – Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, tati trg 3/1, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 800/14-603-86 – OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravnih 250, osmrtnice 150 lir – Mail oglasi 40 lir beseda – Oglasi tržaške in gorške pokrajine se naročajo pri upravi. – La vseh drugih pokrajin Italije pri "Società Pubblicità Italiana". – Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO – Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst